

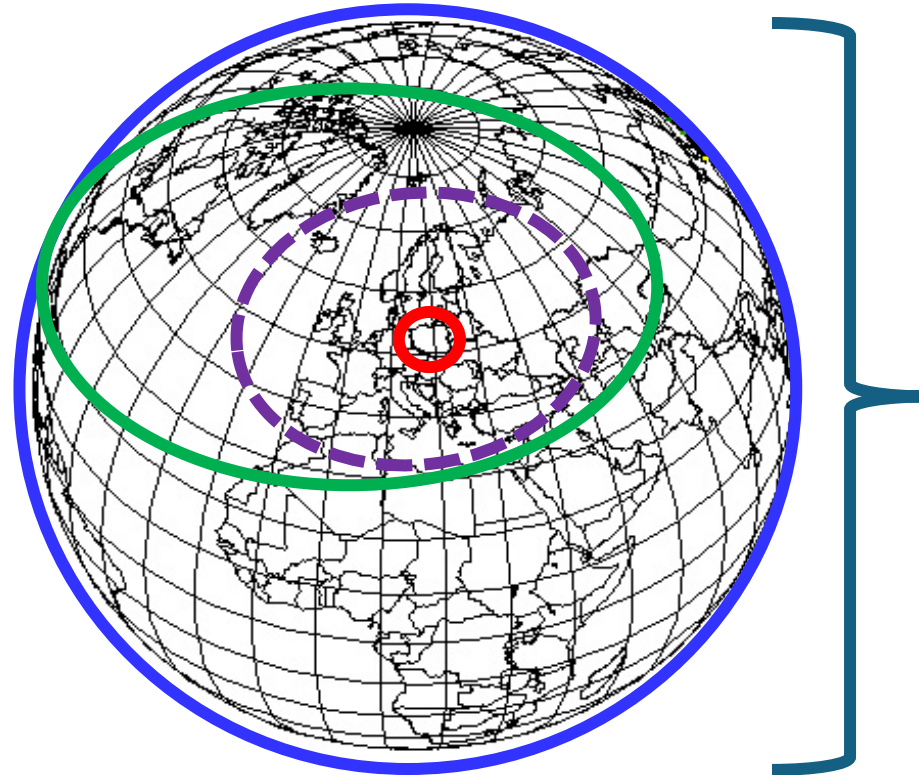
Stanisław Koziej

Międzynarodowy wymiar bezpieczeństwa Polski:

**rosyjskie zagrożenia, amerykańskie wyzwania,
europejskie ryzyka i szanse**

Wymiary środowiska bezpieczeństwa Polski

- **Globalne**
- **Regionalne:**
Euroatlantyckie
(w tym europejskie):
bezpośredni
nadsystem
środowiska
bezpieczeństwa
narodowego RP
- **Krajowe**

UWAGA!
Wnioski dla
bezpieczeństwa
Polski (zagrożenia**,**
wyzwania, ryzyka,
szanse):

- **Scenariusze,**
poziomy,
- **rodzaje**
zagrożeń

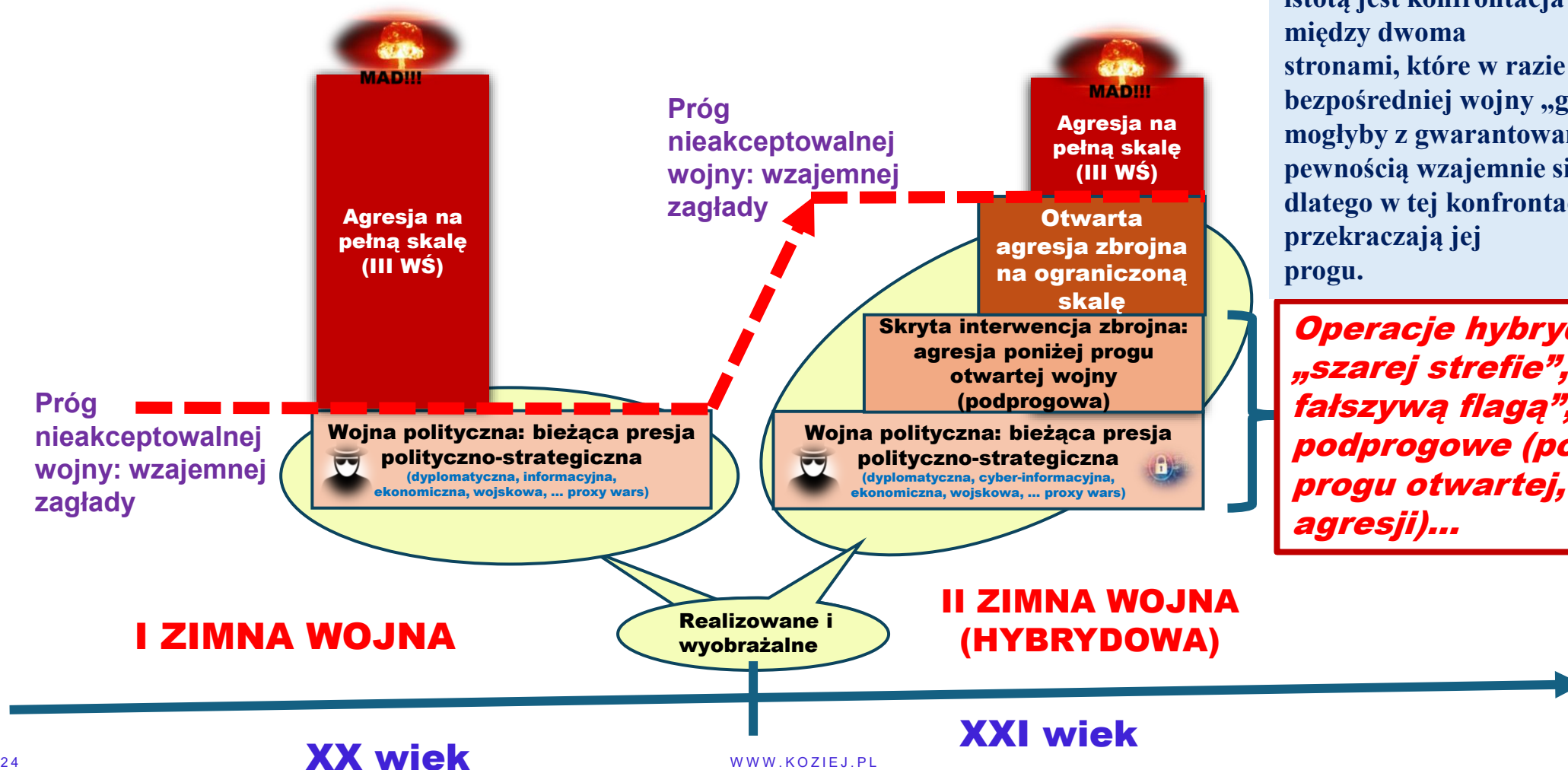
Polityczno-strategiczna sytuacja Europy

- Od 2014 roku **(aneksja Krymu)** trwa **II zimna wojna** wydana Europie (i szerzej Zachodowi) przez Rosję
- Ponadto od ubiegłego roku Europa strategicznie znalazła się „**między młotem a kowadłem**”:
 - młotem zagrożeń rosyjskich
 - kowadłem ryzyk nowej polityki amerykańskiej
- Generuje to wyzwania/problemy wobec polityki i strategii europejskiej, szczególnie istotne dla Polski i całej Europy Środkowo-Wschodniej jako **państwa i regionu frontowego II zimnej wojny**:
 - jak zatem przeciwdziałać zagrożeniom
 - i jak redukować ryzyka
 - oraz w czym upatrywać szans na zapewnianie bezpieczeństwa Europy?

Porównanie I zimnej wojny XX wieku z nową (II) zimną wojną XXI wieku: poziomy/stopnie eskalacji

Zimna wojna jako praktyczne zjawisko w stosunkach międzynarodowych, w tym stosunkach bezpieczeństwa i jednocześnie jako kategoria teorii tychże stosunków, pojawiła się w erze nuklearnej, a jej istotą jest konfrontacja polityczna między dwoma stronami, które w razie bezpośredniej wojny „gorącej” mogłyby z gwarantowaną pewnością wzajemnie się zniszczyć i dlatego w tej konfrontacji nie przekraczają jej progu.

Operacje hybrydowe, w „szarej strefie”, „pod fałszywą flagą”, podprogowe (poniżej progu otwartej, jawnej agresji)...

Scenariusze rosyjskich zagrożeń

- **Przyszłe zagrożenia Europy, w tym Polski, zależą głównie od wyników wojny Ukrainie. Scenariusze:**
 - **Zwycięstwo Rosji:** gwałtowne narastanie zagrożeń militarnych (**czarny** scenariusz):
 - Rosja od Bałtyku do Karpat, plus część potencjału Ukrainy, Przesmyk Suwalski, doktryna **deeskalacji nuklearnej** TBJ
 - **Powstrzymanie Rosji** i względne zwycięstwo Ukrainy (w tym Ukraina w NATO lub z gwarancjami): mniejsze prawdopodobieństwo i **oddalenie się w czasie** zagrożeń rosyjskich dla państw NATO (**różowy** scenariusz)
 - **Permanentna wojna** z falującymi nasileniami: ciągła **presja hybrydowa** i **ryzyko eskalacji** (**szary** scenariusz)

Ryzyka nowej polityki amerykańskiej

- **D.Trump dąży do „poluzowania” twardych, traktatowych zobowiązań USA, w tym sojuszniczych, na rzecz doraźnych porozumień i koalicji zadaniowych: osłabianie wiarygodności NATO**
- **Próby zbliżenia z Rosją** (polityczne, gospodarcze... - póki co nieudane!): podwójne ryzyko (wzmocnienie Rosji, osłabienie NATO)
- **Zwrot ku Azji** – ryzyko dealu?, gwałtownego pivotu?
- **Spory i konflikty z państwami europejskimi i UE – osłabianie więzi transatlantyckich**
- **Presja na Europę, by brała większą odpowiedzialność za swoje bezpieczeństwo – ryzyko, wyzwanie, ale też szansa**

Macierz scenariuszy bezpieczeństwa

Wyzwania: Nowa polityka USA Zagrożenia: Wojna w Ukrainie	USA pozostają w Europie i w głównej roli w NATO	USA poluzowują swoje zobowiązania w Europie	USA opuszczają Europę i NATO
Zatrzymanie Rosji (rozejm, pokój) i agresja odłożona?	++ 	+ 0	+ -
Kontynuacja wojny i agresja hybrydowa!, lokalna?	0 +	0 0	0 -
Zwycięstwo Rosji i agresja ograniczona lub totalna	- +	- 0 www.koziej.pl	--

Opcje strategii europejskiej i priorytety polskiej polityki bezpieczeństwa

- **Priorytet - NATO: Ratowanie NATO w roli wiarygodnego sojuszu obronnego**
- **Ewentualność - EDU: Przekształcanie UE w sojusz obronny przez jej militaryzację**
- **Ostateczność - ETO: Przygotowanie nowego traktatu i organizacji bezpieczeństwa europejskiego**

Ratowanie NATO przez jego „europeizację”

- **Najważniejsze to zachowanie **strategicznej wiarygodności NATO**, zwłaszcza w zakresie odstraszania**
- **Konieczność „europeizacji” NATO – **materialna/preparacyjna** (budżety, armie, przemysł) i **operacyjna** (zdolności do samodzielnego, bez USA lub z ograniczonym ich udziałem, prowadzenia operacji)**
- **Reorganizacja (europeizacja) dowództw operacyjnych sojuszu**
- **Transformacja/europeizacja **w uzgodnieniu z USA** (zagwarantowanie przez USA czasu potrzebnego na jej przeprowadzenie)**
- **Relacje **NATO/UE – user/provider****

Militaryzacja UE: opcja alternatywna

- **W razie braku szans na uratowanie NATO, należy spróbować wykorzystać w pełnowymiarowej roli obronnej UE przez jej **militaryzację**, organizując **Europejską Unię Obronną (EUO/EDU)****
- **Budowanie EUO/EDU według modelu NATO: armie narodowe (**nie armia europejska!**), wspólne dowództwa (przejęcie europejskiego „spadku” po NATO)**
- **Wzmocniona współpraca obronna jako polityczno-prawna ścieżka do EUO/EDU?**

Ostateczna opcja: nowy traktat obronny

- Gdyby nie udało się ani uratować NATO, ani uzyskać zgody w UE co do budowy EUO/EDU, to Europa stanęłaby przed koniecznością zawarcia przez zainteresowane tym państwa nowego **europejskiego traktatu bezpieczeństwa**
- W jego rezultacie mogłaby powstać analogiczna do dotychczasowego NATO **European Treaty Organization (ETO)**
- Jej załączkiem praktycznym mogłaby być np. „koalicja chętnych” na rzecz gwarancji bezpieczeństwa dla Ukrainy
- Przejęcie europejskiego „**spadku**” **po NATO**

Konkluzje europejskie

- **Szansą** dla Europy w obliczu takich zagrożeń, ryzyk i wyzwań jest **zwiększone zainteresowanie** sprawami bezpieczeństwa w państwach europejskich i **przyzwolenie społeczne** na większe wydatki obronne
- Aby tej szansy nie zaprzepaścić, Europa nie może być bierna, ani tylko reaktywna, musi być **aktywna** i to nie tylko na bieżąco, ale przede wszystkim **kreatywna strategicznie – wyprzedzająco i perspektywicznie**
- Oznacza to m.in. konieczność pilnego **ratowania NATO**, a także jednoczesne ewentualnościowe **projektowanie zawczasu koncepcji** alternatywnych

Międzynarodowe priorytety polityki bezpieczeństwa RP

- **Wspieranie Ukrainy i działanie na rzecz jej wspierania**
- **Ratowanie/umacnianie NATO – jako opcja podstawowa**
 - **Wzmocniona Nuclear Sharing i obrona uprzedzająca?**
 - **Budowa europejskich zdolności operacyjnych w NATO**
- **Militaryzacja UE oraz – jako opcja ewentualna – planowanie ewentualnościowe Europejskiej Unii Obronnej**
 - **UE jako provider zdolności wojskowych dla NATO**
 - **Budowanie europejskich zdolności operacyjnych w UE (w krytycznej sytuacji przejmowanie ich po NATO)**
- **Studia koncepcyjne nowego europejskiego traktatu bezpieczeństwa – opcja ostateczna**

Zamiast zakończenia

A POZA TYM SĄDZĘ, ŻE CZAS NA... SZTUKĘ BEZPIECZEŃSTWA

...jak Katon Starszy kończący
wszystkie swoje wystąpienia w
Senacie rzymskim: „A ponadto
sądzę, że Kartagina musi być
zburzona!”

BEZPIECZEŃSTWO

międzynarodowe i narodowe (w tym obronność)

Sztuka bezpieczeństwa:

polityka i strategia bezpieczeństwa (w tym obronności),
zintegrowane (wielodomenowe, transsektorowe,
ponadresortowe) **operacje** bezpieczeństwa,
taktyka służb bezpieczeństwa

WOJSKOWOŚĆ

Sztuka wojenna:

strategia wojskowa,
sztuka operacyjna,
taktyka